

Triquinosi i cacera

Júlia González Monfort

Veterinària especialitzada en seguretat alimentària

Parlem d'un tema del qual potser mai heu sentit parlar: la triquinosi o triquinel·losi. Sí, la paraula sona a malaltia de l'edat mitjana, però encara s'escolta per ací, esperant el seu moment per a causar estralls. Com pot afectar aquesta parasitosi als caçadors i aquells que gaudeixen els seus embotits?

Imagineu l'escena: una persona caçant als Serrellars a Gata, respirant aire pur i acaçant la seua pròxima presa. Per a molta gent, la cacera és un esport, una passió, una manera de connectar amb la naturalesa i, per a altres, és una pràctica menyspreable. Però hem pensat mai en els paràsits que podrien estar a l'aguait en la carn de la peça que el caçador tant anhela emportar-se a casa per al seu consum?

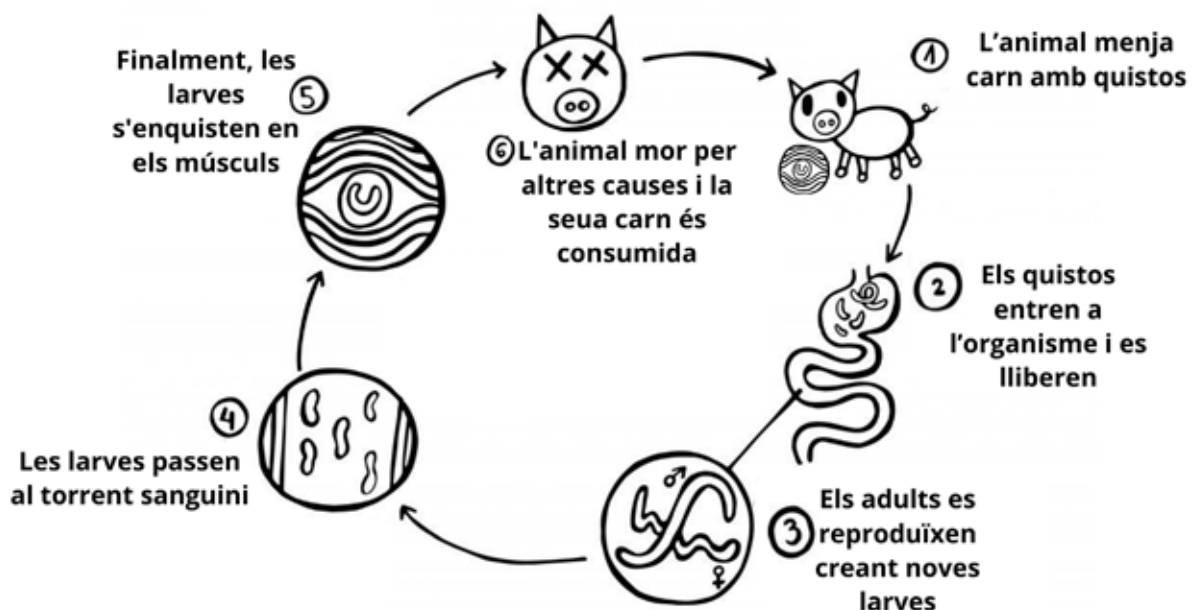
Aquests paràsits són part d'una malaltia que preocupa en termes de salut pública i seguretat alimentària. Són paràsits nemàtodes que pertanyen al gènere *Trichinella*, i hi ha moltes espècies al nostre país. La triquinosi es transmet als humans quan es consumeix carn crua o poc cuïta d'animals infestats. I sí, els senglars, tan cobejats pels amants de la cacera són un dels principals portadors d'aquests paràsits.

El cicle vital, o cicle biològic del paràsit del gènere *Trichinella*, comença dins dels animals, com per exemple, en rates o en el mateix porc senglar. En l'aparell digestiu es desenvolupen els adults que es reproduïxen i formen larves de triquina, que migren cap als músculs que més oxigen requereixen. Aquestes larves esperen a ser consumides. Si els senglars mengen animals morts infestats, s'infestaran de triquina, i l'humà s'infestarà en menjar la carn de senglar.

La triquinosi la causa el paràsit triquina, que es desplaça des de la carn del senglar fins a l'organisme quan en mengem un tros de carn cru o poc fet. La malaltia pot cursar de manera lleu o greu, en funció del nombre de larves ingerides. Els símptomes d'aquesta parasitosi en les persones poden variar des d'una simple febra, símptomes intestinals, fins a inflamacions pertot amb hemorràgies i erupcions cutànies i, en casos extrems, fins poden portar al desenllaç final. En els ancians i en les persones amb molta càrrega del paràsit, també poden aparèixer complicacions neurològiques, cardíaques i respiratòries.

A Espanya, com en molts altres països europeus, la presència de *Trichinella* en la carn de

Cicle biològic Triquina

yerca

Sus Scrofa. A. SAVIN.

La triquinosi la causa el paràsit triquina, que es desplaça des de la carn del senglar fins a l'organisme quan en mengem un tros de carn cru o poc fet.

Si en algun animal apareguera la presència de triquina, l'animal es descartaria i no entraria en la cadena alimentària.

senglar és una realitat. Hi ha dades de presència d'aquest paràsit en carn de caça que han causat brots, tant a Castella-la Manxa com a Castella i Lleó. Aquests brots han tingut la causa comuna d'haver-se consumit embotit elaborat amb carn de cacera, en tots els casos carn de porc senglar.

I què es pot fer sobre aquesta preocupació actual? Prevenció, prevenció i més prevenció. Ací és on entra en joc un estudi que s'ha realitzat a la Marina Alta, amb l'objectiu d'esbrinar la prevalença d'aquest paràsit a la comarca. I és que, amb l'augment de la població de porcs senglars, la seua caça també ha augmentat. Els caçadors conscienciats prenen mostres dels exemplars caçats i les porten a analitzar per assegurar-se que l'animal no siga portador de la parasitosis. En aquest estudi de laboratori, s'ha realitzat l'anàlisi mitjançant la tècnica de digestió artificial amb agitador magnètic (ISO 18743:2015) de 141

mostres de carn de senglar caçat a la comarca entre 2020 i 2023 en cerca de triquines i, afortunadament, la *Trichinella* no ha estat detectada en cap de les mostres analitzades.

Una limitació d'aquest estudi és l'obtenció de mostres per part dels caçadors, ja que la gran majoria no la realitzen correctament. És per això important desenvolupar estratègies d'educació i conscienciació dirigides a la comunitat de caçadors des de les administracions, amb l'objectiu de millorar les pràctiques de maneig de la carn i així mateix la presa de mostres es realitze correctament.

Les mostres que s'han de prendre de l'animal caçat sempre seran musculars, de les zones de la pata davantera, la llengua i el diafragma. No són vàlides les mostres provinents d'òrgans com el fetge, el renyó, o el greix, ja que aquest paràsit s'acantona en la part muscular. Com a dada curiosa, en els escorxadors es realitza un control oficial en el porcí per part de veterinaris a la recerca d'aquest paràsit, i s'analitzen tots els porcs amb aquesta tècnica de digestió artificial amb agitador magnètic. Si en algun animal apareguera la presència de triquina, l'animal seria descartat i no entraria en la cadena alimentària.

Una altra limitació de l'estudi és que els resultats no poden extrapolar-se a tota la comarca pel fet que no tots els municipis han sigut mostrejats. És per això que no podem baixar la guàrdia, hem de continuar analitzant la carn de cacera a la cerca de triquina.

Existeixen més pràctiques de prevenció a part de l'anàlisi de les mostres per un veterinari. El tractament tèrmic o el tractament per congelació són útils, efectius i fàcils de realitzar per part d'aquella persona que tinga carn de senglar caçat i que pense consumir-la. D'una banda, es recomana la congelació de la carn un mínim de 30 dies a -15°C si parlem de trossos grans, entre 15 i 50 centímetres, o de 20 dies a -15°C si els trossos són menors de 15 centímetres. Cal tindre en compte que els congeladors que tenim a casa no solen tindre prou potència com per a arribar a -20°C , per la qual cosa és important respectar aquests dies de congelació com a mínim. D'altra banda, el cuinat de la carn a temperatures superiors a 70°C és primordial i efectiu. No es recomana l'elaboració d'embotits amb carn de senglars.

En resum, la triquinosi és un tema preocupant en el món de la caça i de vital importància per a la salut pública i la seguretat alimentària, ja que els senglars, populars en aquest esport, poden portar la triquina a la seua carn i produir la malaltia. Aquest paràsit pot afectar la salut humana si es consumeix carn poc cuïta o crua, per la qual cosa és necessari continuar vigilant la seua presència mostrejant exemplars, a més de seguir religiosament amb les pràctiques de prevenció que inclouen la congelació de la carn o el seu tractament tèrmic. Tanmateix, l'educació dels caçadors és clau per a millorar les pràctiques de maneig de la carn i prevenir la propagació de la triquinosi, ja que fins i tot amb resultats negatius en mostres de l'estudi, el risc persisteix.